

Muziejų komunikacinės veiklos: kaita ir galimybės šiuolaikinėje Lietuvoje

Rimvydas Laužikas

VU Komunikacijos fakultetas

rimvydas.lauzikas@kf.vu.lt

Organizatoriai:

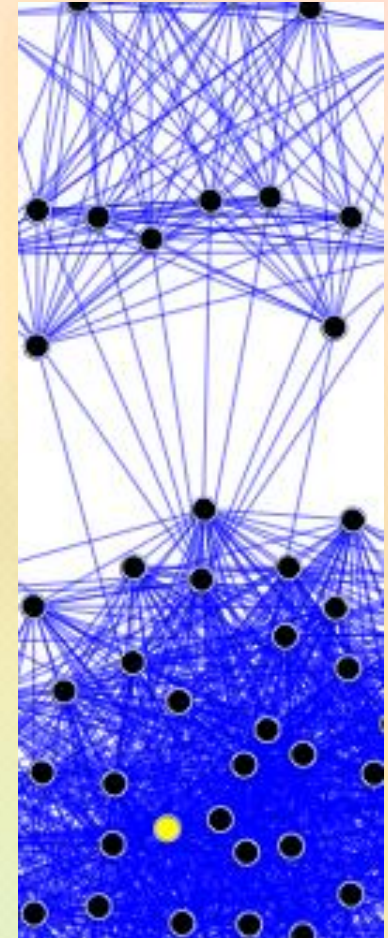

Partneriai ir rėmėjai:

IKT ir “šiuolaikiškumo” dimensijos

- Technologinis pjūvis: daugiaterpės, tinklinės technologijos, kaip priemonė.
- **Socialinis pjūvis: naujosios IKT, kaip visuomenę pakeitęs veiksnys.**
- Muziejai – viešojo sektoriaus [paslaugų?] erdvė (finansuojama iš LT ar ES biudžeto) – tarnavimas visuomenei.

Gyvename permainų metu

→
į industrinę
XV – XIX
amžiai
300 metų

=

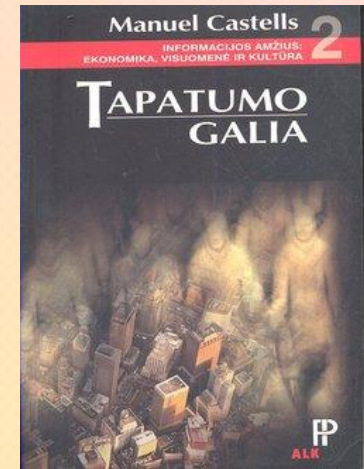
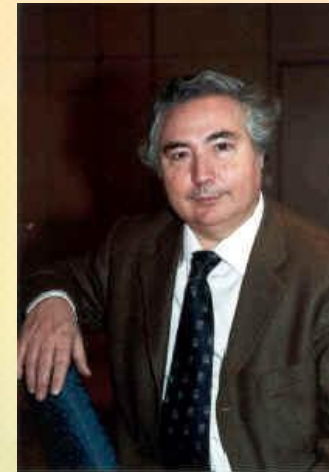
→
į tinklaveikos
XX – XXI
amžiai
30 metų

=

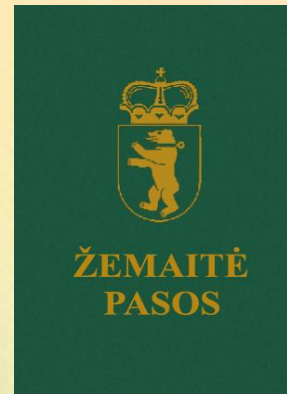
Svarbiausi [muziejams svarbūs] visuomenės pokyčiai

- tapatumo paieškos tinklaveikos visuomenėje;
- “tikrovės nostalgija”;
- “potyrio” ekonomika;
- muziejų lankytojų segmentacija: ne “tiesiog lankytojai”, o “rinkos segmentai” 😊
- “tinklo karta” ir formaliojo švietimo krizė;
- poreikis mokytis ir lavintis visą gyvenimą.

Tapatumo paieškos tinklaveikos visuomenėje

- M. Castells: “...”Statybinių medžiagų” tapatumo konstravimui teikia istorija, geografija, biologija, gamybos ir reprodukcijos institucijos, kolektyvinė atmintis, asmeninės fantazijos, galios aparatai ir religiniai apreiškimai, bet individai šia medžiagas apdoroja...”
- Praeitis vėl tampa populiari: “atminties turizmas”, “paveldo turizmas”....
- Tai sukuria puikią nišą muziejų komunikacinei veiklai...
- Muziejus - istorinės atminties potyrio vieta, (plg. „gyvoji istorija“).

“Tikrovės nostalgija”

- Tikrovė vs virtualybė
 - Industrinėje visuomenėje praeitis – tai, kas trukdo progresui; tinklaveikoje – tai įkvėpimo šaltinis.
 - Virtualioje aplinkoje gyvenančioje visuomenėje išgyvenamas tikroviškumo trūkumas skatina kitokio pobūdžio kultūrinį turizmą palyginti su tuo, kokio būta XIX–XX a.
 - Muziejaus komunikacinės veiklos išskirtinumas yra galimybė naudoti išsaugotus autentiškus artefaktus ir ekofaktus – “prisiliesti prie praeities”
 - Šių laikų turistai, užuot keliavęs ką nors pamatyti „pirmą kartą“, keliauja didelį atstumą vien tam, kad pamatytų „tikrą objektą“, jam jau puikiai pažįstamą iš fotografijų ar filmuotos medžiagos.
- Ar leisti fotografuoti muziejuje?**

“Potyrio” ekonomika

- „Potyrio ekonomika“ ir „kultūrinio posūčio“ ekonomika (Pine, 1999; Rifkin, 2002, Soja, 1999).
- Šiandien žmogus perka ne automobilį, kompaktinę plokštelę ar knygą, bet malonumą jį vairuoti, klausytis ar skaityti.
- Muziejaus komunikacinių veiklų skilimas: “pramoginės” ir “mokomosios” veiklos. Skirtingos auditorijos, skirtingi metodai ir t.t.
- Ne visada tiksli “pramogos” samprata....
- Ar tikrai mokslo šaknys yra visada karčios?
- Žinių įgijimas taip pat gali būti pramoga.
- Edukacija muziejuje, kaip potyris.

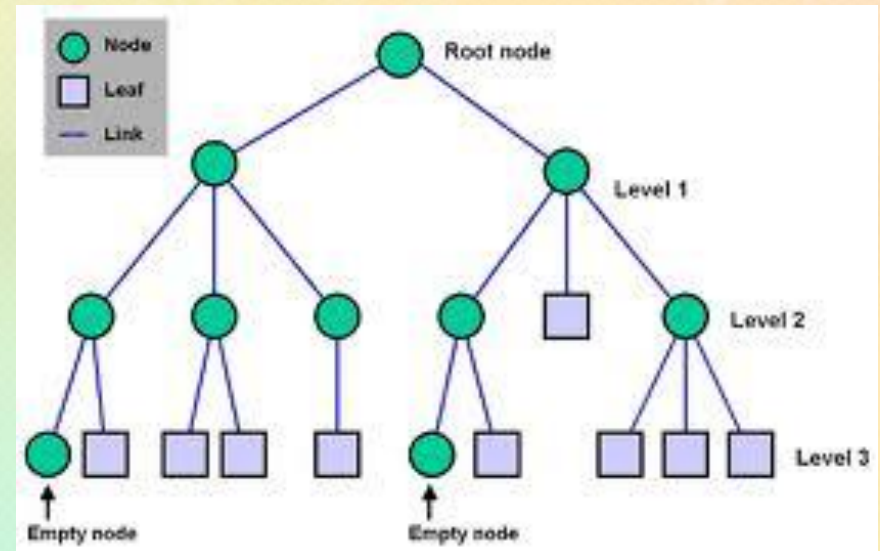
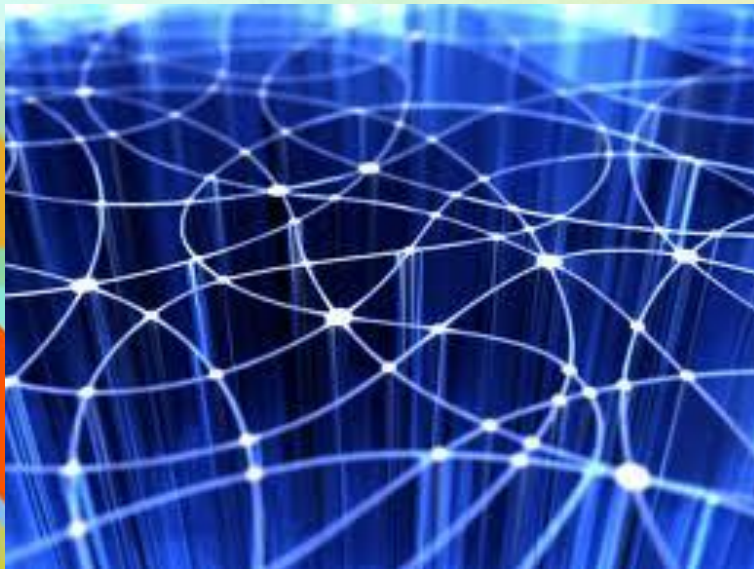
Potencialiausios muziejų lankytojų grupės (ir paslaugos)

- „mokiniai“ (lankytojai, ateinantys į muziejų įgyti žinių);
- „pramogautojai“ („potyrio ekonomikos“ paskatinti lankytojai, ieškantys įspūdžių);
- „mokslininkai“ (nesidomintys ekspozicija, bet tyrinėjantys muziejaus rinkinius),
- „nieko neveikiantys“ (lankytojai, ateinantys į muziejų kaip į „trečiąją vietą“ tiesiog maloniai praleisti laiko, susitikti su kitais žmonėmis),
- „internautai“ (besilankantys tik virtualiuose muziejuose);
- „asmeninio pasirinkimo karta“ (lankytojai, muziejuose ieškantys tik jiems pritaikytų individualių paslaugų);
-

“Tinklo karta”

- 1993 m. straipsnis „Generation Y“. In „Advertising Age“.
- 2008 m. Peter Cheese, „Netting the Net Generation“.
- Don Tapscott - amerikiečiai, gimę 1977-1997 metais.
- Gimė ir augo aplinkoje, kur personalinis kompiuteris dar nebuvo įprastinė namų interjero detalė, tačiau ši detalė jų namuose atsirado pakankamai anksti, tinklo kartai dar neižengus ar žengiant į paauglystę.
- Lietuvoje – karta, gimusi kokiais 1995-2005 metais.
- Tinklo kartą nuo prieš ją buvusios kartos skiria bedugnė. Tai du skirtingi pasauliai.
- Industrinės visuomenės apsišvietusio žmogaus idealas buvo „vaikščiojanti enciklopedija“, tinklaveikoje – vaikščiojantis Google

Tinklaveikos mąstymas vs. Hierarchinis mąstymas

Formaliojo švietimo krizė

- Industrinės visuomenės švietimo sistemoje didžiulio kiekio informacijos perdavimas buvo tikslas.
- Tinklaveikoje informacijos valdymas virto priemone ugdyti naujo pobūdžio kompetencijas: kūrybiškumą, kritinį mąstymą, informacinius ir komunikacinius gebėjimus, gebėjimą dirbti grupėje.
- Tinklo kartos tragedija yra patiriamas spaudimas prisitaikyti prie industrinės visuomenės švietimo sistemos.
- Formaliojoje švietimo sistemoje mes mokome juos taip, kaip jie nebepriima ir mokome juos to, ko jiems nebereikia.
- Dar yra daug ne “tinklo kartos” žmonių, kurie priversti “mokyti ir lavinti visą gyvenimą”. Jie yra už formaliojo ugdymo ribų....
- Tai sukuria puikią nišą muziejaus edukacinei veiklai formaliosios ugdymo sistemos erdvėje, muziejų “ekspansijai” į formalųjį ugdymą.
- Tačiau, būtina suprasti:
 - ko reikia “tinklo kartai” ir kaip jie priima informaciją
 - ir, ko reikia besimokantiems visą gyvenimą....

Fizikos vadovėlis vs M. Koperniko mokslo parkas Varšuvoje

MUZIEJUS MOKYKLA MOKSLEIVIS

Muziejų ir bendrojo lavinimo mokyklų
nacionalinis partnerystės tinklas

Ačiū už dėmesį

rimvydas.lauzikas@kf.vu.lt

Organizatoriai:

Partneriai ir rėmėjai:

